

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nader onderzoek Wet natuurbescherming

Oldenzaal, Stakenbeek fase II

Gemeente Oldenzaal

Datum: 20 juli 2021

Projectnummer: 190186

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied en onderzoeksgebied	3
1.3	Kwaliteitsborging	7
1.4	Definitie product	7
2	Wettelijk kader	8
2.1	Verboden en zorgplicht	8
2.2	Opzetvereiste	9
2.3	Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing	9
3	Ecologie van soorten	11
3.1	Egel	11
3.2	Wezel	11
4	Onderzoekmethodiek	12
4.1	Egel	12
4.2	Wezel	12
5	Resultaten	14
5.1	Egel	14
5.2	Wezel	16
5.3	Overige soorten	16
6	Conclusie en advies	20
6.1	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?	20
6.2	Broedperiode en zorgplicht	20
6.3	Vervolgstappen	20

Geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten zuiden van de spoorlijn Hengelo-Bad Bentheim is een oud industrieterrein aanwezig. De gemeente Oldenzaal is voornemens om het gebied, bekend als Stakenbeek 2^e fase, te herontwikkelen waarbij ca. 100 woningen en enkele maatschappelijke en dienstverlenende voorzieningen gerealiseerd worden. Hiertoe wordt een deel van de bestaande bebouwing gesloopt en wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. In dit kader heeft SAB reeds een quick scan natuur (SAB, 2020) uitgevoerd. Uit deze quick scan blijkt dat op voorhand de aanwezigheid van nest- en verblijfplaatsen van de huismus, vleermuizen, steenmarter, egel en wezel niet kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de huismus is niet nodig aangezien het gebouw dat voor deze soort geschikt is behouden blijft. Het onderzoek naar vleermuizen en de steenmarter heeft reeds in 2019 plaatsgevonden (Natuurbank Overijssel, 2019). Na dit onderzoek heeft de provincie Overijssel de kleine marters en de egel van de vrijstellingslijst afgehaald. Derhalve is nog aanvullend nader onderzoek naar aanwezigheid van de egel en de wezel in het onderzoeksgebied noodzakelijk. Voorliggende rapportage zet de bevindingen van het nader onderzoek naar deze soorten uiteen.

Het doel van het hierna beschreven onderzoek is om de aan- of afwezigheid aan te tonen van de egel en wezel en om vast te stellen wat de functies van het onderzoeksgebied en het omliggende terrein voor deze soorten zijn. Uiteindelijk wordt op basis van deze bevindingen een advies uitgebracht over de wettelijke consequenties hiervan en eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

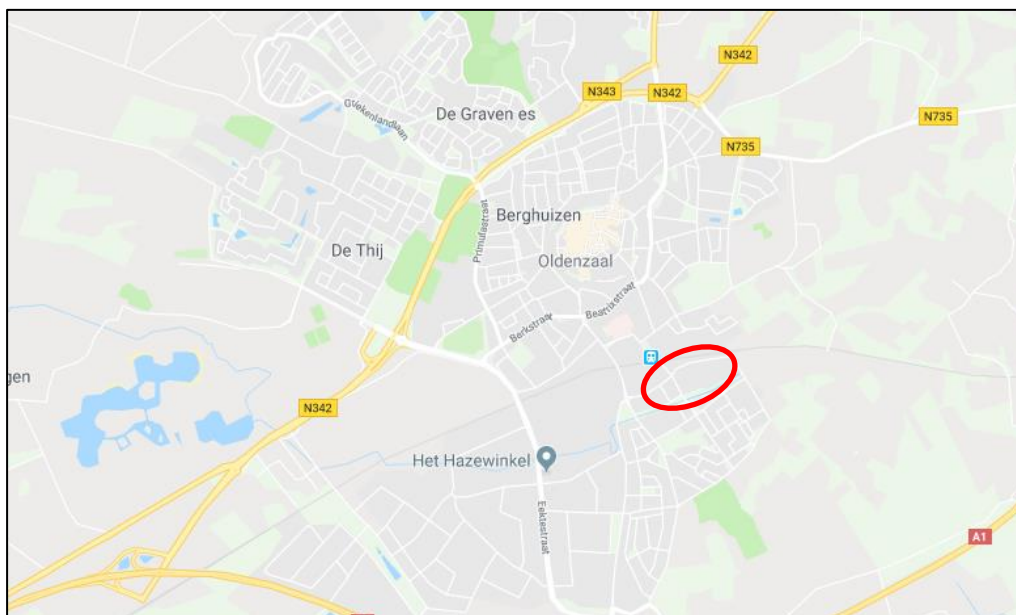
1.2 Plangebied en onderzoeksgebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied bevindt zich in de kern van Oldenzaal (gemeente Oldenzaal, provincie Overijssel). Oldenzaal ligt in Twente nabij de grens met Duitsland. De omgeving van Oldenzaal kenmerkt zich door agrarische gronden en kleine bosgebieden. In de nabijheid, op ca. 450 meter afstand, ligt het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal.

De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van woonhuizen. In het noorden grenst het plangebied aan de spoorlijn Hengelo-Bad Bentheim, aan de oostzijde aan de Boerskottenlaan, in het zuiden aan de Stakenbeek en aan de westzijde aan de Helmichstraat. In het plangebied bevinden zich ook delen waar geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats gaan vinden. Dit betreft de woningen aan de Boerskottenlaan en het deel van het plangebied verder naar het oosten. Daarnaast zal ook niets wijzigen aan de Stakenbeek en de groene ruimte ten

zuidoosten daarvan. In dit geval is het gebied dat onderzocht is (onderzoeksgebied) het deel van het plangebied waar (mogelijk) ruimtelijke ontwikkelingen voorzien zijn. Navolgende afbeeldingen geven de ligging van het plangebied en onderzoeksgebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Verbeelding van het gehele plangebied.

Luchtfoto met de ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Het onderzoeksgebied bestaat uit een voormalig industrieterrein. Een deel van de bebouwing is reeds gesloopt. Het plangebied is grotendeels verhard of bebouwd. Daarnaast ligt een deel braak. In het zuiden van het plangebied bevindt zich een bomenrij langs de Stakenbeek. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek van de quick scan natuur van 13 mei 2021.

Onderzoeksgebied ten tijde van het veldbezoek van de quick scan natuur op 13 mei 2019.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt de locatie ontwikkeld in het kader van woningbouw. Een concretere invulling van de toekomstige situatie is nog niet bekend. Voor de nieuwbouw wordt een deel van de bestaande bebouwing gesloopt. Echter, mogelijk worden de oostelijke bedrijfspanden ingepast. De bedrijfspanden in het noordwesten blijven in hun huidige staat behouden. Langs de noordrand wordt onderzocht of een geluidswal of geluidswand gerealiseerd wordt. Uitgangspunt is dat hiervoor de nu aanwezige houtwal moet worden gekapt. De bosschage langs de zuidrand zal zoveel mogelijk behouden blijven. Zie navolgende afbeelding voor een schets van uitgangspunten (raamwerk).

Raamwerk voor de toekomstige situatie

1.3 Kwaliteitsborging

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staat bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om te allen tijde aan onze standaard te voldoen, hanteren wij de volgende werkwijze:

- Het onderzoek wordt uitgevoerd conform geldige onderzoeksprotocollen, zoals het vleermuisprotocol (2021), de kennisdocumenten van BIJ12 (2017) en de soortinventarisatieprotocollen van het NGB (2017).
- Het afwijken van de protocollen vindt enkel plaats indien dit ecologisch goed te onderbouwen en te rechtvaardigen is.
- Het onderzoek wordt enkel uitgevoerd door deskundigen op het gebied van de betreffende soorten. Ecologen in opleiding tot deskundige zijn tijdens veldonderzoek altijd onder begeleiding van een deskundige. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van soortspecifieke ecologie en die voldoet aan één of meerdere van onderstaande punten (www.rvo.nl):
 - 1 Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - 2 Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
 - 3 Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
 - 4 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
 - 5 Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van de Nederlandse natuur.
- Nadat het eerste conceptrapport gereed is, beoordeelt een collega het rapport op inhoud en vorm. De auteur verwerkt de geplaatste opmerkingen of bespreekt deze met de beoordelaar om zo tot een eensluidend advies te komen.

1.4 Definitie product

Het product wat in deze rapportage geleverd wordt is een “nader onderzoek beschermde soorten” conform de begrippenlijst van het Netwerk Groene Bureaus (NGB 2020) en omvat daarmee alle eisen die het NGB aan dit product stelt.

2 Wettelijk kader

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming (wetten.overheid.nl). De artikelen waarin in dit hoofdstuk naar wordt verwezen, komen allen uit deze wet.

2.1 Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1 tot en met 3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5 tot en met 3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde dier- en plantensoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zo veel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.1.1 *Vogelrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.1: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.1.2 *Habitatrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant, zoals vermeld in artikel 3.5: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onwortelen of te vernielen.

2.1.3 Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet nog een aantal andere dier- en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant, zoals is weergegeven in artikel 3.10: het is verboden de beschermde diersoorten opzettelijk te doden of te vangen en om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en het is verboden om de beschermde plantensoorten opzettelijk te plukken, ontwortelen of te vernielen.

2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert (Europese Commissie, 2007). Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden (artikel 3.10, lid 2). De provincie Overijssel heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode (artikel 3.31). Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (artikel 3.31, lid 1 onder d). Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden (artikel 3.8 lid 1 en artikel 3.10 lid 2). Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en ha-

bitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen (artikel 3.8 lid 5). Voor de andere beschermde soorten zijn, naast deze wettelijke belangen, ook nog aanvullende belangen geldig (artikel 3.10 lid 2).

3 Ecologie van soorten

3.1 Egel

Egels komen in Nederland op veel verschillende plekken voor. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos zijn goede leefgebieden. Ook in steden waar voldoende groen en schuilplaatsen zijn kunnen egels voorkomen (zoogdiervereniging.nl). Egels zijn 's nachts actief en houden zich overdag op in nesten van bijvoorbeeld bladeren of mos. Deze nesten bevinden zich bijvoorbeeld onder struiken, in dichte hagen, in compost-holen, in konijnenholen of in holtes in bomen. In de zomer kunnen ze ook op kale grond onder struikgewas slapen. Een deel van het jaar, van november/december tot april/mei, zijn egels in winterslaap. Hun winternesten maken ze meestal in de grond maar ook in een gebouw of in een takken- of composthoop. Egels eten vooral dierlijk voedsel, zoals kevers, rupsen, oorwormen, slakken, regenwormen, kleine zoogdieren of eieren. In het najaar eten ze ook wel vruchten en paddenstoelen (zoogdiervereniging.nl, Veldman en Troost 2019).

3.2 Wezel

De wezel is niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Een vereiste is wel dat er voldoende dekking aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen. De soort komt ook wel voor in een groene bebouwde omgeving. De soort mijdt natte gebieden. Als verblijfplaats gebruiken ze onder meer houtstapels, oude hollen van muizen, ratten en konijnen (Bouwens, 2017).

4 Onderzoekmethodiek

4.1 Egel

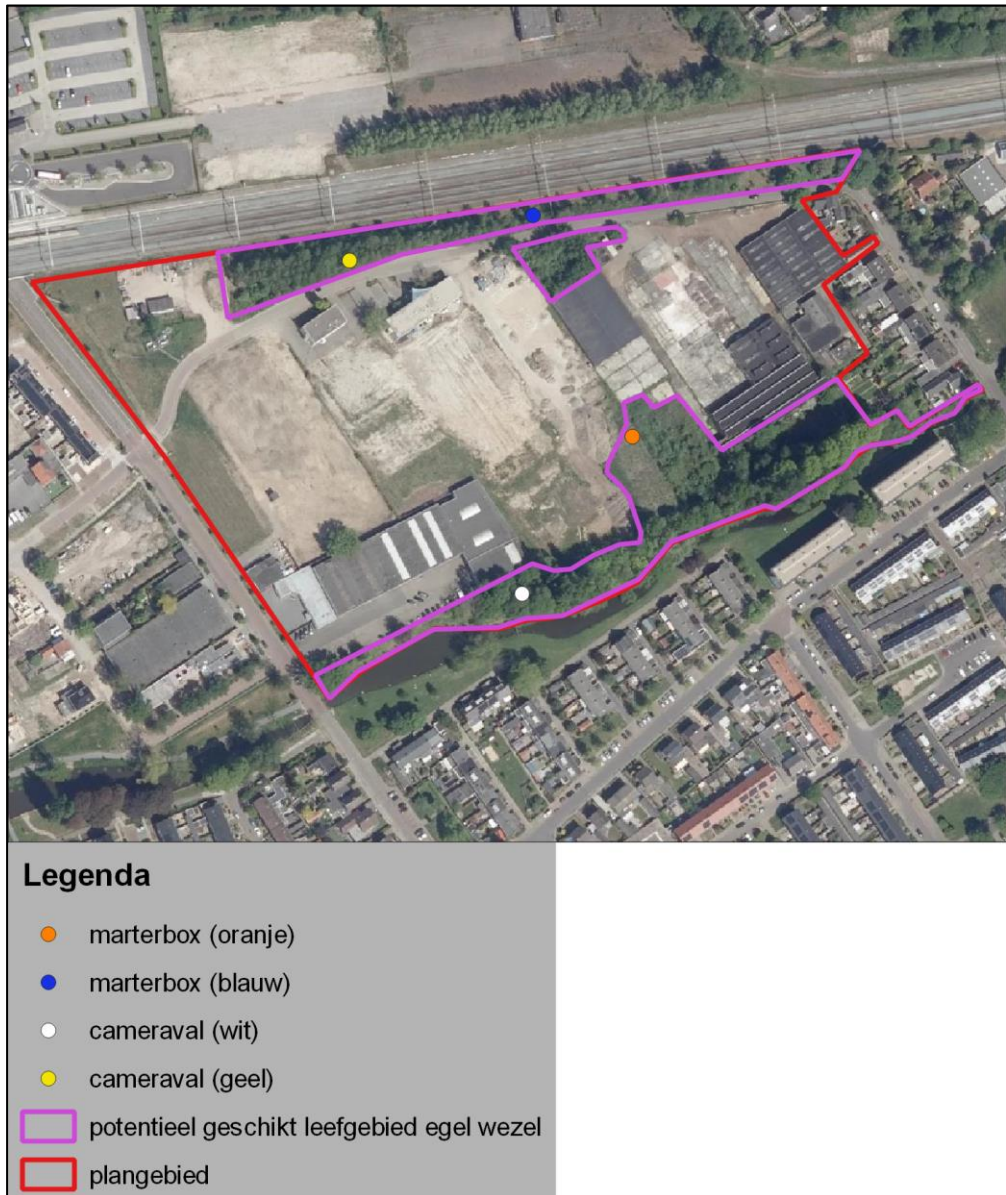
Voor de egel geldt dat het gebruik van cameravallen en het gebruik van de zogenaamde Struikrover effectieve methoden zijn om de aanwezigheid vast te stellen (provincie Overijssel, 2019). In dit geval is voor de egel gebruik gemaakt van cameravallen.

De provincie Overijssel raadt aan om de methodiek van de cameraval toe te passen zoals is beschreven in NEM Verspreidingsonderzoek Bunzing Boommarter: inventariseren met cameravallen (La Haye et al., 2017). De camera (in dit geval Bushnell Trophy Cam HD Model 119874) wordt vastgezet aan een boom of ander vast object op een geschikte locatie. Een geschikte locatie is in dit geval een plek waar enerzijds een egel te verwachten is en waar anderzijds geen mensen komen. Zie navolgende afbeelding voor geschikt leefgebied voor de egel binnen het onderzoeksgebied. Het betreft een oppervlakte van 1,6 ha. Volgens de provincie Overijssel moet bij een dergelijke oppervlakte minimaal één cameraval geplaatst worden. In dit geval zijn twee cameravallen geplaatst. De lens van de camera bevindt zich tussen de 20 en 25 cm boven het maaiveld, waarbij de camera parallel aan de grond en recht naar voren wordt gericht. Op een afstand tussen de 150 en 200 cm voor de camera wordt een blikje sardines op olie vastgeschroefd of gespijkerd aan een naburige boom of ander vast punt. De onderkant van het blikje sardines bevindt zich op 15 cm boven het maaiveld. Indien er vegetatie aanwezig is wordt deze zoveel mogelijk verwijderd. De camera wordt ingesteld om bij iedere trigger drie foto's te maken. De provincie Overijssel stelt dat de onderzoeksopstelling minimaal drie weken op de locatie moet staan. In dit geval stond cameraval Geel van 29 april tot en met 25 mei 2021 (26 dagen) in het veld en cameraval Wit van 16 juni tot en met 7 juli 2021 (21 dagen). Zie navolgende afbeelding voor de locaties van de twee cameravallen.

4.2 Wezel

Voor de wezel geldt dat het gebruik van de marterbox en het gebruik van de zogenaamde Struikrover effectieve methoden zijn om de aanwezigheid vast te stellen (provincie Overijssel, 2019). In dit geval is gebruik gemaakt van de marterbox.

De marterbox is een cameraval (in dit geval Bushnell Trophy Cam HD Model 119874) die gemonteerd is in een houten bekisting en die te bereiken is door middel van een korte tunnel. De marterbox is geplaatst in voor de wezel geschikt leefgebied op een plaats met voldoende dekking om de trefkans te maximaliseren. Zie navolgende afbeelding voor het geschikte leefgebied voor de wezel binnen het onderzoeksgebied. Het betreft een oppervlakte van 1,6 ha. Volgens de provincie Overijssel moet bij een dergelijke oppervlakte minimaal één marterbox geplaatst worden. In dit geval zijn twee marterboxen geplaatst. Deze dienen minimaal drie weken in de actieve periode van de wezel (maart tot en met augustus) geplaatst te worden (provincie Overijssel, 2019). In dit geval stond marterbox blauw van 29 april tot en met 25 mei 2021 (26 dagen) in het veld en marterbox oranje van 16 juni tot en met 7 juli 2021 (21 dagen). Zie navolgende afbeelding voor de locaties van de twee marterboxen.

Onderzoeksgebied met geschikt leefgebied voor de egel en wezel en de locaties van de vier onderzoeksofstellingen.

5 Resultaten

5.1 Egel

Op de foto's van de cameravallen zijn egels aanwezig. Hieronder is weergegeven op welke dagen dit het geval was.

- Cameraval Geel
 - 21 mei 2021
 - 22 mei 2021
 - 24 mei 2021
- Cameraval Wit
 - 18 juni 2021
 - 22 juni 2021
 - 29 juni 2021
 - 2 juli 2021
 - 4 juli 2021
 - 5 juli 2021

In vrijwel alle gevallen ging het per dag om één treffen van één individu. Deze bleef dan regelmatig enkele minuten aanwezig, om bijvoorbeeld aan het blikje sardines te ruiken. Enkel op 21 mei is verspreid over de dag drie maal één egel vastgelegd. Na vergelijking van de verschillende foto's kan gesteld worden dat het om minimaal twee verschillende individuen gaat. Zie navolgende afbeeldingen voor enkele foto's

Enkele foto's van de egel van de twee cameravallen Geel en Wit. Bij de bovenste twee foto's is duidelijk te zien dat het twee verschillende individuen zijn.

Al met al is het aantal waarnemingen van de egel relatief laag. Ze zijn dus wel aanwezig, maar er kan met deze resultaten gesteld worden dat de egels er niet veel voorkomen. Wanneer een cameraval in het primair leefgebied van een egel geplaatst wordt, worden over het algemeen elke dag foto's van de egel genomen en blijven de egels veel langer in het gebied rondlopen. Van essentieel leefgebied van de egel in het onderzoeksgebied is dan ook geen sprake. Er kan dan ook vanuit gegaan worden dat geen verblijf- of nestplaatsen van de egel aanwezig zijn.

5.2 Wezel

Op de foto's van de cameravallen van de marterboxen en ook van de losse camera-vallen met sardines zijn geen wezels vastgesteld. Daarom kan gesteld worden dat deze niet in het onderzoeksgebied voorkomt.

5.3 Overige soorten

Op de cameravallen zijn voornamelijk veel waarnemingen gedaan van ware muizen, woelmuizen en ratten. In de marterbox zijn daarnaast ook enkele foto's van een spitsmuis gemaakt. Op de losse cameravallen werden ook enkele katten en een hond vastgelegd. Ook de vogels roodborst, merel, heggemus, winterkoning vink, houtduif, koolmees, zanglijster, zwartkop en grote bonte specht zijn gefotografeerd.

Naast deze soorten zijn ook enkele foto's van beschermde soorten gemaakt. Het gaat hier om de soorten bunzing, steenmarter en eekhoorn.

5.3.1 *Bunzing*

De bunzing is eenmaal op de cameraval Geel waargenomen op 20 mei 2021. Zie navolgende afbeelding. Deze cameraval stond in de noordelijke groenstrook langs het spoor (zie paragraaf 4.2). Deze groenstrook loopt ten oosten van het onderzoeksgebied verder richting het buitengebied met veel houtwallen en bosjes en dergelijke. De groenstrook in het onderzoeksgebied loopt in het westen niet verder door, want deze eindigt op een terrein met bouwketen en dergelijke. Vervolgens loopt haaks op de groenstrook de Groene Loper met een tunnel onder het spoor door. Er is aan deze westzijde dan ook geen mogelijkheid voor de bunzing om hier verder langs te migreren, aangezien deze soort dekking nodig heeft. Geschikt leefgebied voor de bunzing bevindt zich over het algemeen met name in het buitengebied. Het is daarom al best bijzonder dat van deze soort in het onderzoeksgebied in de kern van Oldenzaal een waarneming is gedaan. Onze verwachting is dan ook dat de bunzing enkel zo nu en dan deze groenstrook bezoekt vanuit het aangrenzende buitengebied, om bijvoorbeeld te foerageren. Van essentieel leefgebied of de aanwezigheid van verblijfplaatsen zal dan ook geen sprake zijn.

Gefotografeerde bunzing

5.3.2 Steenmarter

De steenmarter is eenmaal op cameraval Wit waargenomen op 26 juni 2021. Zie navolgende afbeelding. Deze cameraval stond in de zuidelijke groenstrook langs het water. Voor de quick scan natuur zijn alle te inspecteren gebouwen destijds onderzocht op sporen van de steenmarter. Die zijn toen niet waargenomen. Daarnaast is tijdens het reeds uitgevoerde vleermuisonderzoek ook gelet op aanwezigheid van de steenmarter. Deze is toen ook niet waargenomen. Aanvullend is dus nu met het cameravalonderzoek maar één waarneming van een steenmarter gedaan. Al met al kan gesteld worden dat vanwege de geringe aanwezigheid van deze soort geen nest- of verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn.

Gefotografeerde steenmarter

5.3.3 Eekhoorn

De eekhoorn is tweemaal op cameraval Wit waargenomen; op 1 en 7 juli 2021. Zie navolgende afbeeldingen. Dit is een relatief laag aantal. In de quick scan natuur is daarnaast destijds geconstateerd dat in de bomen binnen het onderzoeksgebied geen nesten van de eekhoorn aanwezig zijn. De verwachting is dan ook dat de eekhoorn de groene delen binnen het onderzoeksgebied sporadisch gebruikt, maar dat geen sprake is van de aanwezigheid van nest- of verblijfplaatsen.

De eekhoorn is twee keer waargenomen.

6 Conclusie en advies

6.1 Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?

In het onderzoeksgebied is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van essentiële elementen van de egel en wezel. De egel is wel waargenomen in het onderzoeksgebied, maar de wezel niet. Essentiële elementen zijn van beide soorten in het onderzoeksgebied niet aanwezig. Naast de egel zijn ook nog enkele waarnemingen gedaan van de bunzing, steenmarter en eekhoorn. Ook van deze soorten zijn geen essentiële elementen in het onderzoeksgebied aanwezig. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor deze soorten is dan ook niet nodig. Vanwege de sporadische aanwezigheid van de egel, bunzing, steenmarter en eekhoorn adviseren wij wel om met de ruimtelijke ontwikkeling te kijken om het gebied voor deze soorten geschikt te maken. Daarnaast dient te allen tijde rekening gehouden te worden met broedende vogels en de zorgplicht.

6.2 Broedperiode en zorgplicht

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

Verder kunnen bij (de start van) werkzaamheden in de broedperiode, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Als dit leidt tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van deze vogelsoort, is een dergelijk nest strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming. De broedperiode loopt globaal van half maart tot half augustus. Er is hiervoor geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Wet natuurbescherming. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

6.3 Vervolgstappen

- Houd rekening met broedende vogels;
- Houd rekening met de zorgplicht.

Geraadpleegde literatuur

Bouwens, S. 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant. Zoogdiervereniging, rapport 2017.32.

Limpens, H. J. G. A. Twisk, P. Veenbaas, G. 2004. Met vleermuizen onderweg. Brochure Rijkswaterstaat en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Natuurbank Overijssel, 2019. Vleermuisinventarisatie Boerskottenlaan 20-22 en Kelmichstraat 37 (gedeeltelijk) te Oldenzaal.

Netwerk Groene Bureaus, Definitielijst Netwerk Groene Bureaus 2020, 16 januari 2020.

SAB, 2019. Quick scan natuur. Oldenzaal, Stakenbeek fase II. SAB, Arnhem.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5: 1-584. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden

Veldman, J. Troost, C. 2019. Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel.

Zoogdiervereniging & Probos. 2012. Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie; met bijdragen van E. A. Jansen, M. H. A. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk & H. J. G. A. Limpens.

Websites:

www.bij12.nl

www.ndff.nl

www.noord-holland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.vleermuizenindestad.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.nl

www.zoogdiervereniging.nl